

Ahol érdemes kikötni

A Nagy- és a Kis-Duna ölelésében fekvő Csepel-szigeten, alig 40 percre Budapesttől található a Kultúra Magyar Városa címet 2010-ben elnyerő Ráckeve, ahol idén egész különleges módon ünneplik majd az új kenyeret.

A település helyén egykor Ábrahámtelek állt, s egy kolostortemplom, amelyet a XII. században építettek. Igazi virágzása a szerb lakosság betelepülésével kezdődött 1440 körül. A szerbek a törökök támadása elől menekültek ide az Al-Duna menti Keve városából. Ekkor kezdték Kiskevének, később Rác-Kevének nevezni.

Mátyás király a Csepel-szigetet *Beatrixnak* adta, ami később szultáni birtok lett. A reformáció idején püspöki székhely, *Szege-di Kis István* prédikátornak köszönhetően. Tanítványa, *Skaricza Máté* Ráckevét a humanista reformáció kulturális centrumává tette.

A török kiűzését követően az egész Csepel-sziget a törökverő *Savoyai Jenő* tulajdonába került. Kastélyát Ráckevéen, a Duna-parton építtette fel a kor jeles építésze, *Johann Lucas Hildebrandt* tervezésével. Ez az épület volt az első magyarországi barokk kastély, mely leginkább a bécsi Belvedere palotára hasonlít. Erkélyéről el lehetett látni egészen a Nagy-Duna vonaláig. Ráckeve a XIX. század második felében járási székhely lett. A milleniumi időszakban pedig új városháza épült, s a fahíd helyére vasszerkezet került.

Ráckeve azonban nemcsak történelmi emlékeivel, hanem természeti kincseivel is vonzza az ide látogatót. A kastély parkja, udvara, a Páskom-erdő, a Tókert, melyek

természetvédelmi területek, a lakatlan Senki-sziget őshonos fafajtaival, védett állataival mind-mind hozzájárul ahhoz, hogy a vendég, aki ellátogat Ráckevére nyugalomra, békére találjon. A Kis-Duna szigetei, az Angyali (melynek neve a tatár elől menedéket keresőktől ered), a Senki, a Kerekzátany és a Balabán horgászatra, vízi kalandra csábítja a vizek és a romantika szerelmeit. A szigeteket az Árpád hídról lehet igazán jól látni, a szélreptette sirályokkal, a horgászó kis csónakokkal együtt.

Ráckeve két belső tava (a Savoyai-kastélynál és a város déli részén) a vízi világ – kócsagok, gémek, récék, teknősök – otthona.

A Duna-parton sétálva, a fűzfák árnyékában egy-egy korhadt, partra sodort farönkön tucattal pihennek a vadkacsák, amelyek a nyári hőségben itt találnak me-

nedéket. A járókelők szívesen etetik őket kukoricadarával, száraz kenyérrrel. Nyáron ezen a partszakaszon nemcsak piacidőben van élet. Péntek esténként Korzó címen különféle programok – színelőadások, koncertek, táncbemutatók, kézműves foglalkozások, borkóstolók – várják a helyieket és a turistákat.

Újdonság a Vízikarnevál augusztus első hétvégéjén, amelyen belül a sárkányhajó-evezősversenyt szélesebb körben hirdették meg idén. Legismertebb azonban a nemzetközi Summerfest Folklórfesztivál, amelyre a világ minden tájáról érkeznek néptáncosok, akik bemutatják népművészetüket, hagyományaikat. Esténként, a bemutatók után táncház várja az érdeklődőket, akik külföldi segítséggel elsajátíthatják a különböző mozgáskultúrákat.

Az idő kereke. Magyarországon az 1960-as években Ráckevéen volt az utolsó és 2008 óta Ráckevéen épül az első hajómalom

Augusztus 19-én lampionos csónakfelvonulás díszíti a nyáresti Kis-Dunát, amit utcabál követ. Másnap reggel ökumenikus istentiszteletre gyűlnek össze a hazai és a külföldi vendégek, hogy ki-ki a maga hangszerén eljátszva népe dallamát, együtt imádkozzanak.

Este a kastély parkjának színpadán gámlaműsor zárja a közös ünneplést, melynek záróakkordjaként tűzijáték színesíti a ráckevei éjszakát.

Idén augusztusban újabb büszkesége született a városnak. Egy hajómalom, mely az országban is egyedülálló építmény.

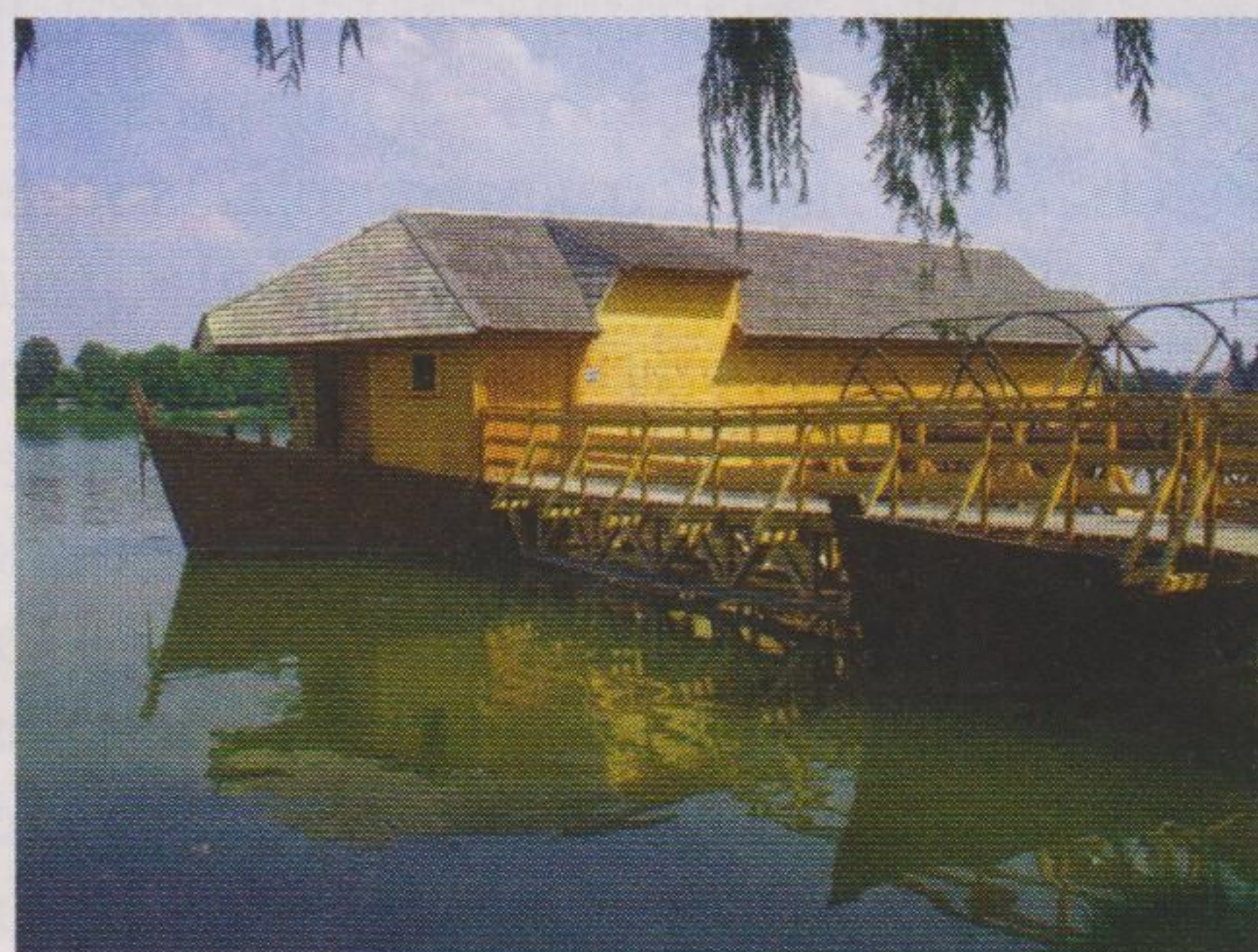
2006-ban vetette fel az ötletet a képviselő-testület előtt Szőgyényi Gábor, a Ráckevei Molnár Céh Alapítvány Kuratóriumának elnöke, egy eredeti hajómalom tervrajza alapján. A molnárcsaládok leszármazottjának célja volt, hogy az 1968-ban elsüllyedt hajómalom helyére egy újat készítsen a város, emléket állítva a molnárcsaládoknak, s működő malomként idegenforgalmi kuriózumnak.

A hajó huszonkét méterre található a parttól, hat cölöpre leverve, olyan módszerrel, hogy ennek ellenére úszóképes.

– A civilek 15 millió forintot adtak össze pénzben, tárgyi felajánlásban, munkában. Gyergyócsomafalva például 30 köbméter fát adott nekünk a hajó elkészítéséhez – meséli a munkálatokban folyamatosan jelen levő Szőgyényi Gábor. A muzeális értékű berendezéseket felkutatták, s az ország minden tájáról begyűjtötték, majd felújították azokat.

– A hengersizék például, mely 1908-ból való, Szentendre tulajdonában van, de tartós bérletbe odaadták az épülő malomhoz. Ez az 1968-ban elsüllyedt Gyurcsik-féle hajómalomból való, eredeti alkatrész. A főtengelyt a Kerekzátony-szigeten találták meg, virágtartónak felállítva, bebetonozva, ahol a rozsdáé több mint 50 évig – ka lauzol végig e mesebeli malom belsejében az ő szülőatyja. Kis mézeskalács ablakaiból látni a hidat, az újtelepi strand fővenyét, a lapátok forgatagában pedig az apró halak ficánkolását. Mintha az idő kereke fordult volna egyet vissza, ami emberi léptékben ötven év, s még egyet pördül, hogy találkozhassunk dédszüleink világával. A malom tökéletes példája az összefogásnak: Ráckeves lakosai szinte egy emberként mozdultak meg, mindenki azzal segített, amivel tudott. Ki felajánlással, ki kapcsolataival, ki kétkezi munkával.

A ráckeveiek érdekéért augusztus 19-én négy órakor felébred az alvó, Duna vizén ringó házikó. Átadása molnárfóhással veszi majd kezdetét, amit dr. Hoffmann Ró-

Egyedülálló élmény példátlan civil összefogásból. A muzeális értékű berendezéseket felkutatták, s az ország minden tájáról begyűjtötték, majd felújították azokat

zsa oktatásért felelős államtitkár köszöntője követ. A katolikus és református egyház főméltóságai megszentelik az új építményt, majd beindul az őrlési folyamat.

Pánczél Károly országgyűlési képviselő példaértékűnek tartja a város lakosainak felajánlását, fizikai munkáját, mellyel felépítették a Ráckeve jelképének is nevezett hajómalmot. A város polgármestere, David László is kiemelte, hogy Ráckeven soha még ilyen összefogás nem volt valamilyen cél érdekében.

Magyarországon az 1960-as években Ráckeven volt az utolsó és 2008 óta Ráckeven épül az első hajómalom. Az utolsó ráckevei vízimolnár Rimer Márton, aki még ért a mesterséghez. Marci bácsi 1939 és '50 között volt molnárinas. Ráckeven ekkor nyolc malom volt: két adonyi, két iváncsai és négy ráckevei.

– Most is elkezelném a hengerpádot. Ez benne van az ember idegzetibe. A fordulatszámot fülre kellett beállítani. A darát kézzel kitapintani, hogy mennyire törte össze a henger. Ha túlhúzta, akkor betörte a korpát. Nyolcszor kellett visszavinni a darálmányt a garatba, mire elkészült a munka, a liszt. Én is úgy tanultam meg az öregektől – emlékszik vissza lelkesen a nyolcvanesztendős vízimolnár.

Az új kenyér ünnepén megőrölt lisztből kisütik a hajómalom első kenyérét is, mely a városi összefogást dicséri majdan egy olyan évben, amikor a gabona igazán nagy kincs. Augusztusban tehát érdemes lesz el látogatni a tornyok és vizek városába, ahol érdemes kikötni és talán lehorgonyozni is.

Podruzsik Zsuzsa